

МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛССТВО, ШУМАРСТВО И ВОДОСТОПАНСТВО

Врз основа на член 43 став (3) од Законот за квалитет на земјоделски производи ("Службен весник на Република Македонија бр.140/10 и 53/11"), министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, донесе

ПРАВИЛНИК ЗА НАЧИНОТ И МЕТОДИТЕ ЗА ВРШЕЊЕ НА КОНТРОЛА НА КВАЛИТЕТОТ НА СВЕЖО ОВОШЈЕ И ЗЕЛЕНЧУК (*)

(*) Со овој правилник се врши усогласување со Регулативата (ЕЗ) бр.1580/2007 на Комисијата од 21 декември 2007 година за утврдување на правилата за спроведување на Регулативите (ЕЗ) бр.200/96, (ЕЗ) бр. 2201/96 и (ЕЗ) бр. 1182/2007 на Советот во секторот за овошје и зеленчук

Член 1

Со овој правилник се уредува начинот и методите за вршење на контрола на квалитетот на свежо овошје и зеленчук.

Член 2

Одделни изрази употребени во овој правилник го имаат следното значење:

1) „Пакување“ – секоја операција што се состои од ставање на свежото овошје и зеленчук во садови (примарно пакување) или ставање садовите со свежо овошје и зеленчук во материјали за понатамошно пакување како и пакување во сад што е произведен од материјали каде што не е овозможено загадување под нормални услови на ракување.

2) „Пакување за продажба“ – ставање на свежото овошје и зеленчук во обвивка или сад во директен контакт со свежото овошје и зеленчук за што е наменета самата обвивка или садот.

3) „Пратка“ - количество на свежо овошје и зеленчук наведено во соодветен документ за испорака на договорната страна. Свежото овошје и зеленчук во испораката може да потекнуваат од различни места, серии или производители и можат да бидат испорачани во различно време.

4) „Серија“ - број единици од единечен производ, препознатливи по нивната хомогеност во однос на составот, земја на потекло, пакувачот или испорачувачот, вид на производ, класа на производ, големина, сорта, трговско име, тип на пакување и изглед, а при тоа формираат дел од пратка.

5) „Примерок“ - индивидуално пакување, дел од содржината од примарното пакување или збирна мешавина на свежо овошје и зеленчук што се испитува или тестира како единица примерок.

6) „Примарен примерок“ – примероци земени по случаен избор на серии во случај на пакувано свежо овошје и зеленчук или свежо овошје и зеленчук во рефузна состојба (директно тоававање во транспортни возила или купе), земени по случаен избор од серијата изразени во килограми или снопови.

7) „Секундарен/дефинитивен примерок“ – количина на свежо овошје и зеленчук земени по случаен избор земени од примарниот примерок.

8) „Малопродажба“ – ракување на свежо овошје и зеленчук, негово складирање на местото на продажба или дистрибуција до крајниот потрошувач, вклучувајќи дистрибутивни терминали, јавна исхрана, кантини, ресторани, и слични служби за услуги со свежо овошје и зеленчук, продавници, супермаркети, дистрибутивни центри за супермаркети и места за големопродажба.

9) „Преглед на документи“ е проверка на документација и каде што е применливо документите кои ја придружуваат пратката (пропратна документација) во согласност со производите;

10) „Идентификација на документи“ е визуелен преглед кој обезбедува сертификатите или другите документи кои ја придружуваат пратката да се во согласност со означувањето и содржината на пратката;

11) „Физички преглед“ е делумна или детална проверка на свежото овошје и зеленчук, кој вклучува проверка на средствата за транспорт, пакувањето, означувањето и температурата, земање на примероци за анализа и секој друг преглед неопходен за да се потврди усогласеноста со пазарниот стандард за квалитет;

12) „Економски оператор“ е секое физичко или правно лице кое е одговорно да обезбеди исполнување пазарните стандарди за свежо овошје и зеленчук во рамките на бизнисот кој е под негова контрола;

- 13) „Бизнис“ е секоја активност, профитна или непрофитна, јавна или приватна, која е поврзана со било која фаза од производството, преработката, складирање, промет, транспорт и дистрибуцијата на земјоделски производи, преработки, полупроизводи и нивни составни компоненти, како и опрема, машини, техника и алат кои се користат во земјоделството;
- 14) „Ризик“ е функција на веројатност на некое несакано дејство врз луѓето, животните и растенијата и интензитетот на тоа дејство, како последица на опасност;
- 15) „Анализа на ризик“ е процес кој се состои од три меѓусебно поврзани компоненти: проценка на ризикот, управување со ризик и комуникација на ризик;
- 16) „Проценка на ризик“ е научно заснован процес составен од четири чекори: идентификација на опасност, карактеризација на опасност, проценка на изложеност и карактеризација на ризик кај земјоделските производи, со исклучок на примарните земјоделски производи кои се користат како храна;
- 17) „Управување со ризик“ е процес различен од проценка на ризик, кој во консултации со заинтересирани страни се расправа за начела и нивни алтернативи, земајќи ја во предвид проценката на ризик и другите легитимни фактори и доколку е потребно, избор на соодветна опција за превенција и контрола;
- 18) „Комуникација на ризик“ е интерактивна размена на информации и мислења преку процесот на анализа на ризик во однос на опасности и ризици, фактори поврзани со ризик и согледување на ризик, меѓу проценувачите на ризик, управувачите со ризик, потрошувачите, операторите, академската заедница и други заинтересирани страни, вклучувајќи и објаснување на наодите од проценката на ризикот и основите за одлуки за управување со ризик;
- 19) „Мониторинг“ е вршење на планирани последователни набљудувања или мерења, со цел добивање на преглед на состојбата на усогласеност со пазарните стандарди за свежо овошје и зеленчук.

Член 3

- (1) Со цел утврдување на мигрирањето на класите од пазарниот стандард за свежо овошје и зеленчук, Државниот инспекторат за земјоделство спроведува мониторинг на свежото овошје и зеленчук.
- (2) Контролата од член 4 став (1) од овој правилник се врши за време на пакувањето на свежото овошје и зеленчук, пред утоварувањето на производот, во моментот на складирањето, како и во малопродажбата.

(3) Исклучок од став (2) на овој член, при увоз на свежо овошје и зеленчук, контролата се врши на првото влезно место во царинската постапка.

(4) Во случаи кога пакувањата со свежото овошје и зеленчук се означени се проверува дали ознаката е во сообразност со пазарниот стандард.

(5) Кога свежото овошје и зеленчук доаѓа во рефузна состојба, контролата мора да обезбеди репрезентативност на свежото овошје и зеленчук, за утврдување на сообразноста на производот со пазарниот стандард.

(6) Доколку свежото овошје и зеленчук се видно механички оштетени, масата од истите записнички се констатира.

(7) При деталната физичка контрола на пакуваното свежо овошје и зеленчук, задолжително се определува: изгледот на производот, репрезентативноста, етикетирањето на пакувањата, како и условите за превоз во транспортното средство.

(8) При детална физичка проверка во рефузна состојба се определува униформноста на свежото овошје и зеленчук, минималните општи и специфични стандарди за свежото овошје и зеленчук, големината и класата на овошјето и зеленчукот како и условите за превоз во транспортното средство.

(9) При деталната физичка проверка од став (7) и (8) од овој член, констатираните недостатоци кој отстапуваат од општиот и специфичниот пазарен стандард за овошјето и зеленчукот изразени во проценти, се констатираат записнички.

(10) Во случаевите кога количината на производот за кој се утврдува сообразност со пазарниот стандард е помала од количината предвидена за земање на примерок, утврдувањето се врши на целокупната маса без земање на соодветен примерок од свежото овошје и зеленчук.

(11) Во случаевите кога Државниот земјоделски инспекторат ќе утврди не исполнување на сообразност со пазарниот стандард на свежото овошје и зеленчук, ги дава на видување на економскиот оператор или неговиот застапник, доколку истиот се посоменва во веродостојноста на извршената проценка.

Член 4

(1) Контролата на усогласеност на свежото овошје и зеленчук со пазарниот стандард за квалитет се врши со земање на примероци по случаен избор од различни точки од секоја серија која се контролира.

(2) При контролата на усогласеноста од став (1) на овој член ќе се применува анализа на ризик преку проценка на ризик, управување со ризик и комуникација на ризик.

(3) Контролата на квалитетот и усогласеноста на пазарниот стандард со свежото овошје и зеленчук се врши преку:

1) Преглед на пропратната документација за свежото овошје и зеленчук;

2) Идентификација на документите од точка 1) од овој став со предметот на усогласување и

3) Делумен и/или детален физички преглед

(4) Оценката и изгледот на пакувањето за соодветноста и чистотата на свежото овошје и зеленчук со соодветниот пазарен стандард, се прави преки земање на примарни примероци.

(5) Минималната количина земени пакувани примероци треба да биде:

1) До 100 пакувања во серија - 5 примарни примероци;

2) Од 101 – 300 пакувања во серија – 7 примарни примероци;

3) Од 301- 500 пакувања во серија – 9 примарни примероци;

4) Од 501 – 1000 пакувања во серија – 10 примарни примероци;

5) Повеќе од 1000 пакувања во серија – минимум 15 примарни примероци

(6) Минимална количина земени свежо овошје и зеленчук во рефузна состојба изразена во килограми или број на снопови треба да биде:

1) До 200 кг. или број на снопови – 10 примарни примероци;

2) Од 201 – 500 кг. или број на снопови – 20 примарни примероци;

3) Од 501 – 1000 кг. или број на снопови – 30 примарни примероци;

4) Од 1001 – 5000 кг. или број на снопови – 100 примарни примероци;

5) Повеќе од 5000 кг. или број на снопови – минимум 100 примарни примероци

(7) Од примарните примероци се формира секундарен/дефинитивен примерок и тоа:

- 1) За пакувано свежо овошје и зеленчук се формира примерок од максимум 10 килограми и минимум 5 пакувања;
- 2) За рефузна состојба се формира примерок од максимум 4 килограми или минимум 5 единици.

Член 5

- (1) Врз основа на извршената контрола на квалитетот на овошјето и зеленчукот Државниот инспекторат за земјоделство издава Сертификат во печатена форма на образец или во електронска форма со која потврдува дека серијата на свежо овошје и зеленчук е во соодбност со соодветниот пазарен стандард.
- (2) Обрзецот на сертификатот е со формат 210 x 297 мм на бела хартија, без механичка пулпа со тежина која не е помала од 40 гр/м². Обрасците се печатат со механографски или сличен метод.
- (3) Кога сертификатот се издава во печатена форма потребно е да биде заверен со печат и потпис од надлежното лице кое го издава сертификатот.
- (4) Кога сертификатот се издава во електронска форма потребно е да е заверен со електронски потпис.
- (5) Секој сертификат има свој сериски број со кој се идентификува. Сертификатот има седумнаесет нумерички знаци, а пред нумеричките знаци стои ознаката „I“ доколку се работи за увоз, „E“ доколку се работи за извоз и „P“ доколку се работи за ставање на производ во внатрешен промет. Првите три бројки се нумерички код на сертификатот, следните четири се годината на издавање на сертификатот, следните две се месецот на издавање, следните две се денот на издавање на сертификатот и последните шест цифри се нумеричкиот ред на бројот на сертификатот.
- (6) Доколку сертификатот се издава во печатена форма, Економскиот оператор во барањето за издавање на сертификатот наведува колку копии од сертификатот му се потребни. Сертификатот, доколку се издава во печатена форма, три примероци се задржуваат и тоа еден останува во Државниот инспекторат за земјоделство, еден примерок се дава на Државниот инспектор за земјоделство кој го земал примерокот и третиот примерок се доставува во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.
- (7) Сертификатот кој се издава во печатена форма ја носи ознаката „оригинал“, а дополнителните примероци носат ознака „копија“.
- (8) Кога сертификатот се издава во електронски формат, администраторот на системот го овозможува пристапот на лицата кои имаат електронски потпис.

(9) Сертификатот од увоз по правило е во електронска форма.

(10) По доставување на барањето од економскиот оператор за издавање на сертификат во електронска форма, Државниот инспекторат за земјоделство во рок од 24 часа од моментот на поднесувањето на барањето од економскиот оператор го издава сертификатот.

(11) Рокот од ставот (9) на овој член не се однесува за денови кога е државен празник и сабота или недела.

Член 6

(1) При прегледот на свежото овошје и зеленчук од увоз, извоз или за пуштање во внатрешен промет, државниот инспектор за земјоделство задолжително составува записник за констатираните состојби и дава заклучок со кој потврдува дека квалитетот на овошјето и зеленчукот е во согласност со пропишаните пазарни стандарди.

(2) Врз основа на записникот од ставот (1) на овој член, Државниот инспекторат за земјоделство издава „Сертификат за усогласеност со општите и посебните пазарни стандарди за свежо овошје и зеленчук“ на Образец даден во Прилог 1 кој е составен дел на овој Правилник.

(3) Кога квалитетот на овошјето и зеленчукот не е во согласност со пропишаните пазарни стандарди, Државниот инспекторат за земјоделство донесува решение во кое констатира неусогласеност на производот со пропишаниот стандард, поради што економскиот оператор, не смее да го пласира овошјето и зеленчукот на пазар, се додека на секој соодветен начин, не обезбеди усогласеност на производите со пропишаниот пазарен стандард.

(4) Стоките за кои е констатирано неусогласеност не смее да се стават во промет без сертификат од Државниот инспекторат за земјоделство.

(5) Економските оператори можат да одлучат производите кои не ги исполнуваат општите и посебни пазарни стандарди да ги усогласат сите или само некои од нив. Производите кои се усогласени со општите и посебни стандарди, неможат да се пласираат на пазарот, се додека Државниот инспекторат за земјоделство не обезбеди дека истите навистина се усогласени. Сертификатот од став (2) на овој член, Државниот инспекторат за земјоделство, може да го издаде за сите или дел од стоките кои се усогласени со општиот или посебен стандард.

(6) Кога производите не можат да се усогласат со стандардите ниту пак да се пренаменат за прехрана на животни, за индустриска преработка или за која било друга употреба која е за прехрана, Државниот инспекторат за земјоделство бара од економскиот оператор да превземе соодветни мерки со цел да обезбедат спречување на пласман на производите на пазарот.

Економските оператори ги обезбедуваат сите информации неопходни за примената на овој став.

Член 7

(1) Државниот инспекторат за земјоделство води евиденција, во хартиена или електронска форма, за издадените сертификати за усогласеност со општите и посебните пазарни стандарди за свежо овошје и зеленчук.

(2) Образецот за евиденција од ставот (1) на овој член е даден во Прилог 2 кој е составен дел на овој правилник.

Член 8

Овој правилник ќе престане да важи со пристапувањето на Република Македонија во Европската унија.

Член 9

Овој правилник влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 11-4680

11 јули 2011 година

Скопје

Министер,

Љупчо Димовски, с.р.

Прилог 1

СЕРТИФИКАТ ЗА УСОГЛАСЕНОСТ СО ОПШТИТЕ И ПОСЕБНИТЕ ПАЗАРНИ СТАНДАРДИ ЗА СВЕЖО ОВОШЈЕ И ЗЕЛЕНЧУК

Сериски број :X000000000000000000

Економски оператор:		Адреса на седиштето на економскиот оператор:	
Матичен број на економскиот оператор:		Даночен број на економскиот оператор:	
Вид на транспортно средство:	Идентитет на транспортно средство:	Земја на произраѓање/извоз:	
Намена на производот: ☐ Внатрешен пазар ☐ Увоз ☐ Извоз	Место каде е извршена инспекција:	Царинска испостава:	
Тарифна ознака:	Опис на тарифна ознака:	Вид и сорта:	Трговски опис:
Класа за квалитет:	Количина во ЕМ:	Важност на сертификатот: Од _____ до _____	
Производител:	Адреса на производителот:	Земја на потекло:	
Име и презиме на инспектор кој ја извршил класификацијата и стандардизацијата:		Број и дата на извршена контрола:	
Забелешка:			

ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО

Напомена:

* Без Сертификат издаден од Државниот инспекторат за земјоделство, не смеа да се пушти во промет својето овошје и зеленчук.

* При поднесување на барањето економскиот оператор наведува во колку копии да му се издаде Сертификатот.

